

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 664/2566

พนักงานอัยการจังหวัดชุมพร โจทก์ นาง ภ. โจทก์ร่วม นาง ม. กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 1, ป.อ. มาตรา 265, พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 60, พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 66

ย่อ / หลักกฎหมาย

หนังสือรับรองสิทธิครอบครองและการทำประโยชน์ในที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิของ องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีการสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินและมีผู้ปกครองท้องถิ่นยืนยัน อันเป็นกิจการที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงเป็นกิจการที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมี อำนาจหน้าที่ หนังสือรับรองดังกล่าวจึงเป็นเอกสารราชการ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91, 265, 268, 341 ให้จำเลยทั้งสี่ ร่วมกันคืนเงิน 200,000 บาท ที่ยังไม่ได้คืนแก่ผู้เสียหายที่ 2 และให้นับโทษของจำเลยที่ 1 และที่ 4 คดีนี้ต่อจากโทษของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ 1467/2563 (ที่ถูก อ.467/2563) ของศาลชั้นต้น ระหว่างพิจารณา นางภิรมย์ ผู้เสียหายที่ 2 ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็น โจทก์ ศาลชั้นต้นอนุญาต จำเลยทั้งสี่ให้การปฏิเสธ แต่จำเลยที่ 1 และที่ 4 รับว่าเป็นบุคคลคนเดียว กับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ตามลำดับ ในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 วรรคหนึ่ง (เดิม), 268 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 264 วรรคหนึ่ง (เดิม), 341 (เดิม) จำเลยที่ 1 เป็นผู้ปลอมเอกสารและใช้เอกสาร ปลอมจึงลงโทษฐานใช้เอกสารปลอมแต่กระทำความผิดตามมาตรา 268 วรรคสอง และความผิดฐาน ใช้เอกสารปลอมกับฐานฉ้อโกงเป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท แต่ละ บทโทษเท่ากัน ให้ลงโทษฐานใช้เอกสารปลอมเพียงบทเดียว ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 1 ปี กับให้จำเลยที่ 1 คืนหรือใช้เงินที่ฉ้อโกงจำนวน 180,000 บาท แก่โจทก์ร่วม ส่วนที่โจทก์ขอนับโทษต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 4 ในคดีอาญา หมายเลขดำที่ อ.1467/2563 ของศาลชั้นต้น เมื่อศาลพิพากษายกฟ้องในส่วนของจำเลยที่ 4 ทั้งใน คดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.1467/2563 (ที่ถูก อ.467/2563) ของศาลชั้นต้น ยังไม่มีคำพิพากษา จึง ไม่อาจนับโทษต่อได้ ให้ยกคำขอในส่วนนี้ ข้อหาอื่นสำหรับจำเลยที่ 1 นอกจากนี้ให้ยก และยกฟ้อง โจทก์สำหรับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ โจทก์อุทธรณ์ โดยอธิบดีอัยการ สำนักงานคดี ศาลสูงภาค 8 ซึ่งได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุด รับรองให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลอุทธรณ์ภาค 8 พิจารณาแก้เป็นว่า ให้จำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 6 เดือน นอกจากที่แก้ไข เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดย อัยการสูงสุดรับรองให้ฎีกา จำเลยที่ 1 ฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษา ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติในชั้นนี้ว่า เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557 จำเลยที่ 1 กู้เงินจากโจทก์ร่วมจำนวน 200,000 บาท โดยจำเลยที่ 1 มอบใบแทน โฉนดที่ดินเลขที่ 102861 เนื้อที่ 1 งาน ซึ่งมีชื่อจำเลยที่ 1 เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์แก่โจทก์ร่วมเพื่อ เป็นหลักประกันการกู้เงิน จำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นผู้ค้ำประกัน และจำเลยที่ 4 เป็นพยานในสัญญา

คำประกัน ต่อมาโจทก์ร่วมแจ้งความร้องทุกข์โดยมอบหนังสือรับรองซึ่งเป็นเอกสารปลอมแก่พนักงานสอบสวนเป็นหลักฐาน โดยหนังสือรับรองดังกล่าวมีการถ่ายสำเนาเอกสารที่มีตราประทับขององค์การบริหารส่วนตำบลหินแก้วและลายมือชื่อของนายมนัส นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหินแก้ว ผู้เสียหายที่ 1 ประกอบรูปตราครุฑสีแดงและข้อความล้อมรอบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหินแก้ว ซึ่งประทับในช่องลายมือชื่อดังกล่าว ลงในกระดาษที่มีตราครุฑและกรอกข้อความว่าหนังสือรับรอง ที่ ขพ 77101/239 รับรองว่าจำเลยที่ 1 มีที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิจำนวนเนื้อที่ประมาณ 80 ไร่ ปลูกลำค้ำน้ำประมาณ 40 ไร่ ปลูกลำค้ำน้ำประมาณ 40 ไร่ อยู่หมู่ที่ 5 ออกให้ไว้ ณ วันที่ 9 เดือนมีนาคม 2557 มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยที่ 1 กระทำความผิดฐานปลอมเอกสารราชการ ฐานใช้เอกสารราชการปลอม และฐานฉ้อโกงหรือไม่ เห็นว่า แม้สัญญากู้เงินระบุว่า เพื่อเป็นหลักฐานการกู้ยืมเงิน จำเลยที่ 1 นำโฉนดที่ดินเลขที่ 102861 มาวางเป็นหลักประกัน โดยไม่ได้ระบุว่าจำเลยที่ 1 นำหนังสือรับรองมามอบให้แก่โจทก์ร่วมก็ตาม แต่โจทก์ร่วมไม่เคยรู้จักจำเลยที่ 1 มาก่อน ไม่มีเหตุที่จะกลั่นแกล้งเบิกความปรักปรำจำเลยที่ 1 โดยไม่เป็นความจริง โจทก์ร่วมเบิกความเป็นลำดับตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุจนกระทั่งแจ้งความร้องทุกข์ อีกทั้งโจทก์ร่วมยังมอบสำเนาหนังสือรับรองซึ่งเป็นเอกสารปลอมแก่พนักงานสอบสวนเป็นหลักฐานไว้ด้วย โดยจำเลยที่ 3 ให้การในชั้นสอบสวนว่า ขณะจำเลยที่ 1 กู้เงินจำเลยที่ 3 เห็นจำเลยที่ 1 นำเอกสารมาให้แก่โจทก์ร่วม 2 ฉบับ ฉบับหนึ่งคือโฉนดที่ดิน ส่วนอีกฉบับไม่ทราบว่าเป็นอะไร ซึ่งสอดคล้องกับคำเบิกความของโจทก์ร่วมว่า นอกจากใบแทนโฉนดที่ดินแล้ว จำเลยที่ 1 ยังส่งมอบหนังสือรับรองให้แก่โจทก์ร่วมอีก 1 ฉบับ แม้จำเลยที่ 3 เบิกความอ้างว่าเอกสารอีก 1 ฉบับ นั้น มีภาพถ่ายติดอยู่คล้ายกับสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน แต่สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนเป็นเอกสารราชการที่ประชาชนทั่วไปคุ้นเคยและพบเห็นเป็นประจำ แตกต่างจากหนังสือรับรอง ที่เป็นหนังสือรับรองขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งประชาชนทั่วไปไม่คุ้นเคยและพบเห็นได้ยาก หากเอกสารดังกล่าวเป็นสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำเลยที่ 3 คงให้การต่อพนักงานสอบสวนเช่นนั้นแล้ว คำเบิกความของจำเลยที่ 3 ไม่น่ารับฟัง ในชั้นสอบสวนจำเลยที่ 1 ยังให้การยอมรับว่าเป็นผู้ทำสำเนาหนังสือรับรองขึ้นมาเอง อันสอดคล้องกับคำเบิกความของโจทก์ร่วมที่ว่าจำเลยที่ 1 เป็นผู้นำหนังสือรับรองมามอบแก่โจทก์ร่วม พยานหลักฐานโจทก์และโจทก์ร่วมสอดคล้องต้องกัน มีน้ำหนักมั่นคง แม้โจทก์และโจทก์ร่วมไม่ได้ให้นายสมหมาย สามิของโจทก์ร่วมซึ่งอยู่ด้วยในขณะเกิดเหตุมาสืบก็ไม่ทำให้น้ำหนักพยานหลักฐานของโจทก์และโจทก์ร่วมเสียไป พยานหลักฐานจำเลยที่ 1 ไม่มีน้ำหนักหักล้าง ส่วนที่จำเลยที่ 1 ฎีกาว่าจำเลยที่ 1 นำหนังสือรับรองดังกล่าวไปใช้กู้ยืมเงินจากนางสาวลัดดา โจทก์ร่วมในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.467/2563 หมายเลขแดงที่ อ.942/2563 ของศาลชั้นต้น โดยคดีดังกล่าวจำเลยที่ 1 ให้การรับสารภาพและศาลพิพากษาลงโทษในความผิดฐานปลอมเอกสารไปแล้ว จำเลยที่ 1 จึงไม่ได้นำไปใช้แสดงต่อโจทก์ร่วมในคดีนี้ จำเลยที่ 1 จึงไม่มีความผิดฐานปลอมเอกสารอีกนั้น เป็นข้อเท็จจริง ที่จำเลยที่ 1 มิได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 8 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ 1 เป็นผู้ปลอมหนังสือรับรองและใช้หรือแสดงหนังสือรับรองปลอมดังกล่าวต่อโจทก์ร่วมโดยยืนยันว่าจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของที่ดินตามสำเนาหนังสือรับรองดังกล่าวและมอบหนังสือรับรองปลอมดังกล่าวแก่โจทก์ร่วมเพื่อประกอบการกู้เงินจากโจทก์ร่วม ปัญหาว่าหนังสือรับรองดังกล่าวเป็นเอกสารราชการหรือไม่ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 66

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ดังนั้น เมื่อได้รับความจากคำเบิกความของนายมนัส นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หินแก้ว ผู้เสียหายที่ 1 ว่า การออกหนังสือรับรองดังกล่าวเป็นนโยบายของรัฐบาล และเห็นได้ว่าการ รับรองการมีที่ดินและการทำประโยชน์ในที่ดินในเขตนั้นมีความเกี่ยวข้องในด้านเศรษฐกิจอันอยู่ใน อำนาจหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหลายซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่นจึงต้องถือปฏิบัติตามที่ ผู้เสียหายที่ 1 เบิกความตอบคำถามติงของโจทก์ อีกทั้งการออกหนังสือรับรองของ องค์การบริหารส่วนตำบลหินแก้วต้องมีการสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินและมีผู้ปกครองท้องที่ ยืนยัน อันเป็นกิจการที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ การออกหนังสือรับรองจึงเป็นกิจการที่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารราชการของ องค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 60 วรรคหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ หนังสือรับรองดังกล่าวจึงเป็น เอกสารราชการ เมื่อจำเลยที่ 1 ปลอมหนังสือรับรองและใช้หรือแสดงหนังสือรับรองปลอมดังกล่าว แก่โจทก์ร่วมเพื่อประกอบการขอกู้เงินจากโจทก์ร่วม โดยหลอกลวงโจทก์ร่วมว่าจำเลยที่ 1 เป็น เจ้าของที่ดินตามหนังสือรับรองปลอมดังกล่าวซึ่งไม่เป็นความจริง ความจริงแล้วจำเลยที่ 1 ไม่ได้ เป็นเจ้าของที่ดินดังกล่าว เป็นเหตุให้โจทก์ร่วมหลงเชื่อและให้จำเลยที่ 1 กู้เงินจำนวน 200,000 บาท การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นความผิดฐานปลอมเอกสารราชการ ฐานใช้เอกสารราชการ ปลอม และฐานฉ้อโกง ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น ส่วนฎีกาของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัย ตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ต่อไปว่า โจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานฉ้อโกงหรือไม่ เห็นว่า โจทก์มิได้ฟ้องจำเลยที่ 1 กับพวกในข้อหาความผิดต่อพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2475 หากแต่ฟ้องในข้อหาฉ้อโกง ซึ่งข้อหานี้โจทก์ร่วมเป็นผู้ถูกหลอกลวงโดยมิได้มีส่วนร่วม กระทำความผิดกับจำเลยที่ 1 กับพวก อันจะทำให้โจทก์ร่วมไม่เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย โจทก์ร่วม จึงเป็นผู้เสียหาย มีอำนาจร้องทุกข์ การสอบสวนจึงชอบ และโจทก์มีอำนาจฟ้อง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาข้อนี้ของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน ปัญหาต้อง วินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ประการสุดท้ายว่า สมควรลงโทษจำเลยที่ 1 สถานเบาและรอกการ ลงโทษหรือไม่ เห็นว่า จำเลยที่ 1 ปลอมเอกสารราชการหนังสือรับรองของ องค์การบริหารส่วนตำบลหินแก้วซึ่งรับรองว่าจำเลยที่ 1 มีที่ดิน 80 ไร่ และมีการทำประโยชน์ใน ที่ดิน แล้วนำไปใช้แสดงต่อโจทก์ร่วมเพื่อขอกู้ยืมเงิน นับว่าเป็นการกระทำที่มุ่งหวังแต่ประโยชน์ ของตนฝ่ายเดียว ไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย อีกทั้งจำเลยที่ 1 ไม่ได้บรรเทาความเสียหายหรือ ชดใช้เงินคืนแก่โจทก์ร่วมอันจะพอเห็นได้ว่าจำเลยที่ 1 สำนึกในการกระทำความผิด ที่ศาลอุทธรณ์ ภาค 8 กำหนดโทษและไม่รอกการลงโทษมานั้นเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ฎีกาของจำเลย ที่ 1 ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ประการสุดท้ายว่า จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 กระทำความผิดฐานร่วมกันใช้เอกสารราชการปลอมหรือไม่ เห็นว่า โจทก์ฎีกาโดยคัดลอกข้อความ มาจากอุทธรณ์ตั้งแต่ข้อความว่า "โจทก์ไม่เห็นพ้องด้วย เนื่องจากสำหรับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ที่โจทก์ มีนางภิรมย์ ผู้เสียหายและโจทก์ร่วมเบิกความว่าขณะทำสัญญากู้ยืมเงินไม่มีบุคคลใดพูดโน้มน้าว ให้โจทก์ร่วมต้องให้จำเลยที่ 1 กู้ยืมเงินดังที่ศาลชั้นต้นหยิบยกมาเป็นเหตุยกฟ้องก็ตาม แต่การที่จะ พิจารณาว่าจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ร่วมกับจำเลยที่ 1 ใช้เอกสารราชการปลอมและฉ้อโกงตามฟ้องนั้น ควรต้องพิจารณาข้อเท็จจริงอันเป็นพฤติการณ์แห่งคดีทั้งก่อนเกิดเหตุและขณะเกิดเหตุทั้งหมด ประกอบด้วย กล่าวคือ ... ขอประทานศาลอุทธรณ์ภาค 8 ได้โปรดพิจารณาแล้วมีคำพิพากษาแก้ คำพิพากษาของศาลชั้นต้นแล้วมีคำพิพากษาลงโทษจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ฐานร่วมกันใช้

เอกสารราชการปลอมและร่วมกันฉ้อโกงตามฟ้อง..." เห็นได้ว่า ฎีกาของโจทก์เป็นการคัดลอกข้อความมาจากอุทธรณ์ทั้งสิ้น และเป็นการโต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้น มิได้โต้แย้งคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8 ว่าพิพากษาไม่ชอบอย่างไร หรือไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8 เพราะเหตุใด ทั้งเหตุผลในการวินิจฉัยของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 8 แตกต่างกัน ฎีกาของโจทก์ในข้อนี้จึงมิได้คัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8 เป็นการไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 193 วรรคสอง ประกอบด้วยมาตรา 216 วรรคหนึ่ง และมาตรา 225 แม้การสูงสุดรับรองให้โจทก์ฎีกาและศาลชั้นต้นรับฎีกาของโจทก์ส่วนนี้มาก็เป็นการไม่ชอบศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 265 (เดิม), 268 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 265 (เดิม), 341 (เดิม) จำเลยที่ 1 เป็นผู้ปลอมเอกสารราชการและใช้เอกสารราชการปลอม จึงลงโทษฐานใช้เอกสารราชการปลอมตามมาตรา 268 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 265 (เดิม) แต่กระหนงดียวตามมาตรา 268 วรรคสอง และความผิดฐานใช้เอกสารราชการปลอมกับฐานฉ้อโกงเป็นการกระทำความผิดเดียวกันเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท แต่ละบทโทษเท่ากัน ให้ลงโทษฐานใช้เอกสารราชการปลอมเพียงบทเดียวตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 1 ปี นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8

องค์คณะ

จักษ์ชัย เยพิทักษ์ · เจษฎาวิทย์ ไทยสยาม · ไชยยศ วรรณนทีศิริ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/664/2566>